

РЕШЕНИЕ

№ 5761

гр. София, 02.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав,
в публично заседание на 13.09.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **5986** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. АПК, вр. чл. 34б, ал. 5 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност /ЗННД/.
Образувано е на основание постъпила жалба от С. Р. Б. от [населено място] срещу Заповед №СД-05-118/30.05.2023 г. на Министъра на правосъдието, с която му е отказано преместване района на действие като нотариус, вписан в регистъра на НК под №753, от район на действие – съдебния район на Районен съд – Панагюрище в район на действие – съдебния район на Софийски районен съд. В жалбата са изложени съображения за незаконосъобразност на заповедта. Твърди се, че при издаването ѝ не е спазена изискуемата форма, издадена е при допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалноправни разпоредби и при несъответствие с целта на закона, както и че същата е необоснована. Счита, че неправилно ответникът е приел, че посочените от оспорващия причини не са важни такива. В тази връзка се твърди, че в заповедта не са обсъдени и анализирани по същество нито поотделно, нито в тяхната съвкупност, изложените в заявлението факти и обстоятелства, които са настъпили след вписването му като нотариус, както и негативното им отражение върху личната му сфера, а оттам и в професионален план. Не е извършена обективна оценка на посочените в заявлението конкретни факти и доказателства за тях, тяхната степен на значимост, довела до невъзможност да упражнява професията си в настоящия съдебен район. Предвид това счита, че изводът за липса на важни причини е немотивиран, което води до невъзможност да бъде извършен контрол за законосъобразност и правилност на

акта в неговата цялост. Според оспорващия това нарушение е достатъчно за отмяна на обжалваната заповед и връщане на преписката за ново произнасяне. На следващо място оспорващият счита, че административният орган не е установил, че няма вакантно място за нотариус в съдебен район на СРС и то понастоящем, без да сочи конкретен брой жители и брой действащи нотариуси. Освен това се твърди, че ответникът превратно е тълкувал и приложил разпоредбата на чл.34б, ал.1, вр. чл.10 ЗННД, като неправилно обособява свободните места на два вида – вакантни места за заемане чрез преместване и вакантни места за заемане чрез конкурс. В тази връзка сочи, че към датата на входиране на заявлението и към датата на издаване на заповедта цитираната от министъра на правосъдието Заповед №СД-05-2/10.01.2023 г. за насрочване на конкурс не е била влязла в сила, следователно не е произвела правния си ефект и позоваването на нея е незаконосъобразно. По този начин е суспендирал института на преместването и е ограничил субективното право на нотариуса да бъде преместен когато за него са налице важни причини. Според оспорващия дори да не съществуват свободни места, то е законно допустимо административният орган да упражни правомощията си по чл.10, ал.4 и чл.34б, ал.1 ЗННД едновременно. Според оспорващия и при направена съпоставка между броя на жителите – 1534052 и броя на нотариусите в съдебния район на СРС – 137 е видно, че към 13.06.2023 г. има 16 свободни места за нотариуси в съдебния район на СРС. По тези съображения, подробно мотивирани в жалбата и доразвити в представени писмени бележки, се иска отмяна на обжалвания акт и връщане на преписката на административния орган за ново произнасяне.

Ответникът – Министъра на правосъдието, чрез процесуалния си представител юрисконсулт Ю. Б., оспорва жалбата с доводи за нейната неоснователност. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Подробни съображения по същество на спора и доводи за законосъобразност на акта са развити в депозираните писмени бележки.

По делото са събрани писмени доказателства. Приложено е заверено копие от образуваната преписка.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, във връзка с доводите и твърденията на страните, приема за установено следното:

На основание чл. 34б, ал. 1 ЗННД в Министерство на правосъдието е постъпило заявление рег. № 94-С-118/07.04.2023 г. от нотариус С. Р. Б., вписан в регистъра на Нотариалната камара под №753 с район на действие – съдебния район на Районен съд – Панагюрище, с искане за преместване района на действието в съдебния район на Софийски районен съд /СРС/. В заявлението е посочил, че искането му за преместване е продиктувано от невъзможността му да продължи повече да работи и да живее в [населено място] по досегашния начин и в настоящата обстановка. Посочил е, че още от началото на дейността си се е натъкнал на множество трудности от непреодолим характер, а именно: относително малкия брой население и с трайна тенденция за намаляване, което води до по-малък обем работа и по-ниски доходи; назначаването на двама, вместо на един нотариус след проведения конкурс пред 2018 г., вследствие на което за период от две години действащите в района на РС – Панагюрище нотариуси са били четирима, вместо трима, което се е отразило върху обема и фокуса на работата му, като усложнило устройването му и не му позволило още от самото начало да разгърне дейността си спокойно и довело до изключително

ниски приходи; наличието на двама утвърдени нотариуса, с повече от 20 години стаж, популярни и разполагащи с редовна клиентела, ползващи се с доверие на местното население, докато той бил млад, нов, непознат и чужд за населението на това малко градче, където почти всички се познават и предпочитат да използват услугите на други местни като проява на лоялност, което ограничило изначало полето на професионалната му дейност, а оттам и доходите, които реализирал. Тези причини довели до липсата на достатъчно клиенти и липсата на постоянни и достатъчни приходи от дейността му, вследствие на което не могъл да си наеме персонал и досега върши всичко сам. Тъй като нямал собствена кантора и жилище, бил изправен пред допълнителни и постоянни разходи за наеми и транспорт до С. и обратно, където по принцип е установен. Положението му се влошило и вследствие на последвалите извънредни и непреодолими събития и факти, като обявената през 2020 г. пандемия, а след отминаването ѝ – от войната, довела да повишаване на разходите, поскъпване на стоките и услугите и драстично нараснала инфлация, които рефлектирали върху обема на нотариалната работа, а от там и до размера на доходите му. Посочил е, че препятствията и трудностите не са се повлияли от усилията му, даже напротив по обективни причини трудностите продължили да се увеличават и задълбочават, особено през последните две години, като тези проблеми се отразили силно и отрицателно върху него, както в професионален, така и в личен план. Липсата на работа и достатъчно доходи не го удовлетворява нито материално, нито професионално. Всичко това води до безперспективност за развитие на дейността му в досегашния район в средносрочен и дългосрочен план, което го принудило да търси решение чрез искането му за преместване в съдебния район на СРС, където е роден, отрасъл, има дом и ще работи в нотариалната кантора на баща си, който упражнява дейност като нотариус в С. и значително ще подобри материалното му състояние, както и социалните му контакти, които силно са ограничени в района на сегашната му дейност. По тези съображения, подробно мотивирани, е поискал преместването. Към заявлението нотариусът е приложил копие на Заповед №СД.05-42/02.01.2019 г. на Министъра на правосъдието и електронна справка от НСИ за броя на населението на [община].

С писмо изх. № 94-С-118/07.04.2023 г. е изискано становище от Нотариалната камара. С решение, взето по протокол №4/21.04.2023 г., обективизирано в писмо изх. №353/26.04.2023 г, Съветът на нотариусите на Нотариалната камара е изразил отрицателно становище по депозираното искане. В писмото е посочено, че броят на вписаните действащи нотариуси с район на действие РС – Панагюрище е трима, а с район на действие СРС – 139.

На проведено заседание на експертен консултативен съвет, подпомагащ Министъра на правосъдието /протокол №44//11.05.2023 г./, като е била разгледана молбата на жалбоподателя е формирано заключение да представи на министъра на правосъдието административната преписка за преценка и разпореждане. В мотивите е прието, че посочените причини от нотариуса от личен характер не му влияят да упражнява дейността си в съществуващия район на действие, с оглед на което е прието, че не е налице субективната предпоставка за уважаване на искането за преместване. По отношение на обективната предпоставка ЕКС е приел, че няма вакантно място в района на СРС, тъй като със Заповед №СД-05-2/10.01.2023 г. на Министъра на правосъдието, представена по делото, е обявен конкурс за заемане на 4 вакантни места за нотариус, т. е. няма свободни места за заемане чрез преместване. Посочено е,

че Министъра на правосъдието не е оправомощен да открива място за нотариус с цел преместването му в друг съдебен район по време на конкурсна процедура.

С оспорената в настоящото производство заповед Министъра на правосъдието е отказал преместване района на действие на нотариус С. Р. Б.. Посочено е, че липсват двете кумулативно изискуемите предпоставки, обуславящи прилагането на чл. 34б, ал. 1 ЗННД. Причините, с които е мотивирано искането за преместване не могат да се окачествят като важни обстоятелства по смисъла на чл.34б, ал.2 от ЗННД. Посочените обстоятелства не са възникнали извън и въпреки волята на Нотариуса по начин, че да е налице пълна или частична негова невъзможност да упражнява дейността си в района на Районен съд - Панагюрище. Не съществувало и свободно място в района на [населено място], защото със Заповед №СД-05-2/10.01.2023 г. на Министъра на правосъдието е обявен конкурс за заемане на 4 вакантна места за нотариус.

От приложената към делото в заверено копие Заповед №ДС-05-42/02.01.2019 г. на Министъра на правосъдието се установява, че на основание на същата оспорващият е вписан в регистъра на Нотариалната камара за съдебния район на РС – Панагюрище.

За установяване ниския размер на доходите си през четирите години, през които е упражнявал дейността си като нотариус в района на РС – Панагюрище оспорващият е представил в заверено копие подадените от него данъчни декларации. За установяване размера на разходите му за наем на кантора е представил договор за наем на недвижим имот от 07.02.2019 г., от който се установява, че размерът на месечния наем е 347 лева без ДДС и променлива добавка към наема, включваща плащането на консумативи срещу представяне на разходнооправдателни документи от наемодателя. Посочено е, че размерът на наемната цена се актуализира с официалния инфлационен индекс за изтеклата календарна година, като първата актуализация се извършва на 01.02.2020 г., но данни за извършена такава няма по делото.

От представената от ГД „ГРАО“ справка се установява, че броят на адресно регистрираните лица в Столична община към 15.05.2023 г. е както следва: по постоянен адрес 1534052, а по настоящ адрес – 1421385.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи: Съгласно изричната разпоредба на чл.168, ал.1 АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен, въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт, на всички основания по чл.14б АПК, като съгласно ал.2 на същия член съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Жалбата е допустима, като подадена от надлежна страна и срещу подлежащ на съдебно оспорване административен акт. За оспорващия е налице правен интерес от оспорването му. Видно от приложените към преписката доказателства жалбоподателят е получил препис от заповедта на 08.06.2023 г., а жалбата е подадена на 14.06.2023 г. Следователно спазен е законовопредвидения 14-дневен срок за депозирането ѝ.

Разгледана по същество, настоящият съдебен състав счита, че същата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган в кръга на предоставените му правомощия, съгласно чл. 34б, ал. 4 ЗННД, поради което не е налице предпоставката за отмяната ѝ по смисъла на чл.168, ал.1, вр. чл.14б, т.1 от АПК.

Заповедта е издадена в предписаната форма, доколкото в специалния закон липсват различни от установените в чл.59, ал.2 АПК изисквания. Противно на доводите на оспорващия съдът намира, че са посочени обективно и пълно фактическите и правните основания, както и разпоредителната част с формираното волеизявление на Министъра на правосъдието да откаже да уважи заявлението на нотариус С. Б. за преместване района и на действие като нотариус от съдебния район на Районен съд - Панагюрище, в този на Софийския районен съд. С оглед на това не се констатира порочи по смисъла на чл.146, т.2, вр. чл. 59, ал. 2 от АПК, които да доведат до отмяна на заповедта.

Съдът намира, че в хода на проведеното административно производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила – предпоставка за отмяна на заповедта на основание чл.168, ал.1, вр. чл.146, т. от АПК. Съгласно чл. 34б, ал. 4 ЗННД министърът на правосъдието се произнася по заявлението след съгласуване на Нотариалната камара. В конкретния случай на 26.04.2023 г. е представено в Министерство на правосъдието решение на Съвета на нотариусите, с което не се дава съгласие за преместването района на действие на нотариус С. Б.. Следователно административният орган е изпълнил вмененото му от чл. 34б, ал. 4 ЗННД задължение за съгласуване на подаденото от Б. заявление с Нотариалната камара. Като е съобразил решението на Съвета на нотариусите на НК, вкл. и след обсъждането на същото от експертния консултативен съвет на заседанието на 11.05.2023 г., същият се е произнесъл с изричен мотивиран акт по заявлението за преместване. Не са налице процесуални нарушения, от категорията на съществените, които да са ограничили правата на нотариуса в иницираното от него производство, като при обективиране на волята си административният орган е съобразил представените писмени доказателства и е подвел действително осъществилите се факти под релевантния по време, място и лица закон.

При извършена преценка за съответствието на акта с приложимия материален закон по смисъла на чл.168, ал.1, вр. чл.146, т.4 АПК съдът приема следното:

Съгласно чл. 34б, ал. 1 ЗННД нотариус може да бъде преместен поради важни причини в друг район на действие въз основа на негово мотивирано заявление до министъра на правосъдието при открито място по чл.10. Разпоредбата регламентира правната възможност за промяна района на действие на вписан в регистъра на НК нотариус при кумулативното наличие на две предпоставки – обективна и субективна. Отсъствието на една от тях е предпоставка за обективиране на отказ от министъра на правосъдието. В случая, съобразявайки доказателствата, представени в производството пред административния орган, настоящият съдебен състав приема, че материалноправните предпоставки за преместване на нотариуса в друг съдебен район не са изпълнени.

Субективната предпоставка е посочена в разпоредбата на чл. 34б, ал. 2 ЗННД – наличието на важни причини - обстоятелства, настъпили независимо и извън волята на нотариуса след придобиване на правоспособността му, които обстоятелства могат да се отнасят до неговото здравословно състояние, семейно положение и други, водещи при всички случаи до пълна или частична невъзможност да упражнява нотариални функции в съществуващия район на действие.

В случая, обобщавайки изложеното в заявлението за преместване, се стига до извода, че оспорващият е обосновал искането си с липсата на достатъчно нотариална работа в района, водеща до липса на достатъчно доходи от дейността му, за да покрива както

професионалните, така и личните си потребности, както и липсата на социални контакти, съобразно възрастта и потребностите му. Според изложеното в заявлението тези обстоятелства съществуват от началото на дейността му, като с времето се задълбочават. В оспорената заповед ответникът е приел, че изложените обстоятелства не представляват важни причини, по смисъла на закона, които да водят до частична или пълна невъзможност да бъдат изпълнявани нотариалните функции в района на действие. Настоящият съдебен състав споделя крайния извод на административния орган за липса на основание за преместване.

Посочената причина за преместване в заявлението от 07.04.2023 г. - липсата на достатъчно нотариална работа в района, водеща до липса на достатъчно доходи от дейността му, за да покрива както професионалните, така и личните си потребности е от икономическо естество и същата въобще не попада в обхвата на чл.34б, ал.2 ЗННД. Ако се допусне извод, че малкият обем на работа е основание за преместване, то би се стигнало до ситуация в която, всеки нотариус от по-малък район и съответно с по-малък обем на работа от този в по-големите райони, би имал основание да иска преместване. Министъра на правосъдието е длъжен да съблюдава обществен интерес, така че обстоятелства от икономически и финансов характер не биха могли да обективират положителното му решение по молба за преместване. В този смисъл е Решение №1246/30.01.2019 г., постановено по адм. д. №6604/2018 г. на ВАС.

В тази връзка следва да се посочи, че жалбоподателят сам е направил своя професионален избор да работи в място, различно от местоживеенето му, в района на РС – Панагюрище, където към момента на започване на дейността му се предполага, че е знаел, че вече е има двама други нотариуси с дългогодишна дейност, като е бил наясно и с броя на населението в този съдебен район. Твърденията му за трайна тенденция за намаляването му от началото на дейността му до сега не са представени по делото. Този негов избор е по собствено желание, поради което обстоятелства, на които се позовава в заявлението си и по отношение на които твърди, че са причина за ниските му доходи, не могат да се квалифицират като важни причини по смисъла на закона. Кандидатстването и вписването като нотариус в определен район на действие е резултат от упражняването на съзнателен свободен избор от самия кандидат, като рискът от евентуална негова нецелесъобразност е в тежест на нотариуса. Тези обстоятелства не са независими и извън волята на жалбоподателя, настъпили след придобиване на правоспособността му и не водят до невъзможност да изпълнява нотариалните си функции в района на РС - Панагюрище, който район е бил предпочетен от самия него. Същото се отнася и до твърденията му за липса на социални контакти, като по този въпрос следва да се каже, че наличието на такива до голяма степен зависи и от самия него. Що се отнася до пандемията, войната и инфлацията, същите са се отразили негативно по отношение на всички. Следва да се има предвид и факта, че чл. 34б ЗННД предвижда изключение от принципа на чл.10, ал.2 ЗННД, че вакантните места за нотариус се заемат с конкурс. Поради това законът предполага наличието на сериозни причини, които да налагат преместването, а не само причини, които затрудняват изпълнението на дейността на нотариуса. Процедурата по чл.34б

ЗННД е предвидена с оглед осигуряване на преференциална възможност за действащите нотариуси, при наличие на визираните по-горе изисквания в условията на кумулативност, да продължат да изпълняват дейността си в друг район на действие, без да е необходимо да се явяват отново на конкурс за заемане на вакантното място, но тази изключителна хипотеза е обвързана с такива важни причини, които да водят до невъзможност да се изпълняват функциите, т.е. да са непреодолими и независещи от волята на нотариуса. В случая такива не са налице, поради което липсва субективната предпоставка "важни причини" за преместване.

Съгласно чл. 154 от Гражданския процесуален кодекс, приложим на основание чл.144 АПК всяка страна е длъжна да установи фактите, на които основава своите искания или възражения. Съобразно тези правила в тежест на оспорващия е да установи, чрез допустимите доказателства и доказателствени средства съществуването на материалноправните предпоставки на разпоредбата на чл. 34б, ал.1- 2 от специалния закон. Жалбоподателят не е ангажирала доказателства с цел установяване на релевантните за спора факти при условията на пълно и главно доказване. Неустановено и недоказано остана в процеса, че съществуват важни причини, които водят или могат да доведат до пълната му или частична невъзможност да упражнява нотариални функции в [населено място]. Не са ангажирани доказателства за установяване на конкретно създадена ситуация на непреодолимост /пълна или частична/ за упражняване на възложените му функции, като напр. влошено здравословно състояние, грижи за член на семейството и т.н.

След като не е налице субективната предпоставка по смисъла на чл. 34б, ал. 1 ЗННД, не подлежи на изследване обстоятелството - открито място, което да бъде свободно, при спазване на изискването чл.34б, ал.1, вр. чл. 10 ЗННД. За пълнота на изложението обаче съдът намира, че следва да се посочи, че правилно ответникът е приел, че не е налице и втората предпоставка за преместване. От представената по делото заповед №СД-05-2/10.01.2023 г., за която се твърди от оспорващия, но не е доказано по делото, че не е влязла в сила, се установи, че с т.І.б от същата са открити допълнителни 4 места за нотариуси за съдебния район на СРС, като с т.ІІ от същата е насрочен конкурс за заемането им, неприключил към датата на издаване на оспорения акт. Макар и свободни към датата на подаване на заявлението, тези места са обект на конкурсна процедура, а не на процедура по преместване. За да е налице открито място по смисъла на чл.34б, ал.1 ЗННД, същото следва да е освободено или незаето след провеждане на конкурс. Доказателства за наличие на такова място в района на СРС няма. Министърът на правосъдието не е оправомощен да открива място за нотариус с цел преместването му в друг съдебен район. В тази връзка без правно значение е броя на населението в Столична община и дали на всеки 10000 жители има открито място за нотариус.

В обобщение на изложеното съдът заключава, че оспорената Заповед №СД-05-118/30.05.2023 г. на Министъра на правосъдието е законосъобразен административен акт на всички изследвани основания по чл.146 от АПК и като такъв, не подлежи на отмяна, а подадената срещу нея жалба следва да бъде

отхвърлена, като неоснователна.

При този изход на спора основателна се явява претенцията за присъждане на разноски в полза на ответника. На основание чл.143 ал.3 от АПК, чл.37, ал.1 от Закона за правна помощ и чл.24 от Наредба за заплащането на правната помощ, жалбоподателят следва да бъде осъден да заплати на Министерство на правосъдието сумата в размер на 100.00 лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение за осъществено процесуално представителство от юрисконсулт Ю. Б..

Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2 АПК Административен съд – София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалба на С. Р. Б. от [населено място] срещу Заповед №СД-05-118/30.05.2023 г. на Министъра на правосъдието, с която му е отказано преместване района на действие като нотариус, вписан в регистъра на НК под №753, от район на действие – съдебния район на Районен съд – Панагюрище в район на действие – съдебния район на Софийски районен съд.

ОСЪЖДА С. Р. Б. от [населено място] да заплати Министерство на правосъдието деловодни разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 /сто/ лева.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: